

BEDRIJFSOPVOLGING DOORDACHT AANPAKKEN

Stoppen is veel moeilijker dan starten. Die bedenking krijgen we vaak te horen wanneer we bij klanten rond de tafel zitten om een toekomstige generatiewissel te bespreken. Het bedrijf is meestal stelselmatig gegroeid tot een groter geheel, waardoor het overdragen aan de volgende generatie geen sinecure is.

.....
Caroline Tack & Christian Tits, adviseur land- en tuinbouw bij KBC Bank

Op het vlak van financiën en vermogensrecht zijn er een aantal belangrijke aandachtspunten.

ER OP TIJD MEE BEGINNEN LOONT

Een goede bedrijfsoverdracht start al jaren voordien. Zo kan je de tijd nemen

om de organisatie van je bedrijf, maar ook van je vermogen optimaal te structureren en loop je minder risico bepaalde (neven)aspecten uit het oog te verliezen. Zo is er bijvoorbeeld het wettelijk kader van de schenking van familiale ondernemingen of vennoot-

schappen die een fiscaalvriendelijk kader scheppen voor de overdracht van bedrijfsactiva. Daartoe moet echter wel aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Door op tijd na te denken over je bedrijfs- en vermogensplanning kun je deze voorwaarden onderzoeken om

latere tegenslagen te vermijden. De gouden regel is dat je het best de nodige stappen zet in de periode waarin je zelf nog actief je bedrijf exploiteert.

APPELTJE VOOR DE DORST

Je hebt je bedrijf gedurende jaren met hart en ziel uitgebouwd. Bekijk tijdig en met kennis van zaken hoe je het gevormde bedrijfsvermogen optimaal kan realiseren, zodat je je later geen zorgen hoeft te maken over je toekomst en die van je gezin. Bepaal nu al hoeveel je na het stopzetten van je actieve loopbaan zal nodig hebben volgens je persoonlijke levensstijl. Houd ook rekening met onverwachte kosten in een volgende levensfase. Heb je er al zicht op waar je zult gaan wonen? Hoeveel heb je kunnen sparen? Of zit alles verankerd in je bedrijf? Een fiscaal-juridisch adviesgesprek kan resulteren in handige tips die je veel geld kunnen besparen.

Wanneer ga ik het best met pensioen en welke uitkeringen kan ik dan verwachten? Pensioenuitkeringsgerechtigd en toch nog blijven werken? Hoeveel kan of mag ik nog bijverdienen? Dergelijke vragen betrek je het best vooraf mee in het verhaal. Je leven stopt immers niet bij je pensioen.

SUCCESSIEPLANNING

Wat kan je doen om de toekomstige successiedruk te verlichten? Wanneer er geen preventieve maatregelen worden getroffen voor de overdracht van het vermogen bij overlijden, worden erfgenamen vaak onaangenaam verrast wanneer de fiscus de verschuldigde erfbelasting berekent.

Via een degelijke successieplanning kunnen er voor het overlijden een aantal maatregelen worden getroffen die tot gevolg hebben dat het vermogen wel bij de erfgenamen terecht komt, maar er ook voor zorgen dat er heel wat erfbelasting kan uitgespaard worden. Hierbij zijn het huwelijkscontract, eventuele testamenten en/of schenkingen en de huidige bedrijfsstructuur belangrijk. Eén van de mogelijke preventieve maatregelen is het schenken van roerende en/of onroerende goederen. Activa die gebruikt worden in een familiaal bedrijf kunnen onder bepaalde voorwaarden geschonken worden met vrijstelling van schenkbelasting. Schenken heeft natuurlijk wel verregaande gevolgen, 'gegeven is immers gegeven', maar er zijn verschillende variaties mogelijk. Je kunt de naakte eigendom schenken en het vruchtgebruik voorbehouden, zodat

die inkomsten het eerder beperkte pensioen van een zelfstandige kunnen aanvullen. Je kunt de schenking op maat modelleren via allerlei voorwaarden zoals een last, een beding van terugkeer, een verbod van inbreng in de huwelijksgemeenschap Je kunt ook schenken in onverdeeldheid aan verschillende begunstigden, waarna één van de kinderen nadien broers en/of zussen uitkoopt. Ook een combinatie van schenken en verkopen kan een evenwichtige regeling bevorderen. Het komt er dus op aan de juiste mix te vinden tussen de behoeften die je als ouder in de toekomst zal hebben en de kansen die je de jongere generatie wil bieden. Een passende formule is maatwerk waarin je het best begeleid wordt.

“Pak je bedrijfs- en vermogensplanning aan wanneer je zelf nog actief je bedrijf uitbaat.”

GELIJKBERECHTING KINDEREN

Wanneer men meerdere kinderen heeft, zal het vaak kwestie zijn elk van hen in gelijke mate te bevoordelen. Je kunt elk van de kinderen een goed met dezelfde waarde toebedelen, maar dat is praktisch gezien vaak niet mogelijk. Gelukkig bestaan er ook alternatieven zoals een schenking-deling, het gelijk toebedelen van aandelen via een vennootschapsstructuur, een schenking bij wijze van voorschot op erfenis, ... Naargelang de situatie is te bekijken welke optie het meest aangewezen is.

BELANG VAN RANDVOORWAARDEN

Voor de opvolger is starten in land- en tuinbouw geen evidente keuze. De noodzakelijke investeringen worden steeds groter en kapitaalintensiever en dit in een markt met vaak krimpende rendementen. Toch kun je zelf bepaalde bedrijfsrisico's aanzienlijk verminderen. Volgende zaken mag je daarbij zeker niet uit het oog verliezen.

Pachtwetgeving: Dit is een eerder ingewikkelde materie, maar via pachtcontracten kan je jezelf wel zekerheid verschaffen dat je gedurende langere tijd dure gronden en bedrijfsgebouwen kan exploiteren zonder ze te moeten aankopen. In het kader van een generatiewissel is het dan ook belangrijk om de overname van de pachtrechten van

het ouderlijk bedrijf te garanderen.

Productierechten: Hoe kan je zonder of met zo weinig mogelijk inkortingen de exploitatie van het over te nemen bedrijf verder zetten?

Vergunningen: Hoe groot is de kans op verlenging van de bestaande milieuvergunning? Vraag je misschien het best nu al een nieuwe vergunning aan? Zijn er mogelijkheden om op termijn verder uit te breiden? Sommige specifieke randvoorwaarden land- en tuinbouw, zoals IHD en PAS, afstandsregels en MER kunnen ook in dat verband van levensbelang blijken voor een duurzame exploitatie.

FINANCIERING EN SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN

Investeren in land- en tuinbouw is meestal een dure aangelegenheid. Door de lage rentestand stelt zich vandaag vooral de vraag of er voor de juiste looptijden en vervaldagen wordt gekozen, zodat het bedrijf voldoende marge behoudt voor onverwachte gebeurtenissen. De kapitaalsaflossingen vormen het grootste aandeel van de kredietlasten.

Een tweede aandachtspunt is de juiste eigen inbreng. Hierdoor wordt de opvolger beschermd voor overfinanciering en heeft hij een concurrentieel voordeel op zijn sectorgenoten. Toch mag ook de aandacht voor voldoende buffers op het bedrijf niet over het hoofd worden gezien. In het financieel plan moet je de exploitatiekost nauwkeurig in rekening brengen. Op een landbouwbedrijf is veel kapitaal in omloop vooraleer winsten gerealiseerd worden.

Naast een gunstig bankkrediet is het even belangrijk te bekijken welke subsidiemogelijkheden je kunt genieten, aan welke voorwaarden je moet voldoen en welke stappen je daarvoor moet ondernemen. Deskundige begeleiding bij de behoorlijk ingewikkelde VLIF-regelgeving is aangewezen.

Een overdracht is een proces waarbij je het best niet over één nacht ijs gaat. Een degelijk advies en een goede begeleiding zijn cruciaal bij een generatiewissel. Dit moet de overdrager toelaten om in schoonheid te eindigen en het moet ook de opvolger kansen bieden om een goede doorstart te kunnen maken. ■